

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УЗДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОГОТ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ



SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGANO OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ.

РІК XXXV.

Ч. 6. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 10. січня, 1927.

VOL. XXXV.

No. 6.

Jersey City, N. J., Monday, January 10, 1927.

THREE CENTS

ПЕРША РАДІОФОНОВА РОЗМОВА
МЕЖИ НЬО ЙОРКОМ А ЛОНДОНОМЗ РОЗМОВ ЗА ОДЕН ДЕНЬ ПОНАД ОКЕАН ДОКАЗУЮТЬ
ПРАКТИЧНІСТЬ ВІНАХОДУ.НЬО ЙОРК, 7. січня. — Нині відкрито безпосередню радіо-
телефонову лінію між Нью Йорком і Лондоном.Отворивши цю лінію вчорашнього Гіффорда, президент Американ-
ської Телефонної й Телеграфічної Ко., розмовою з Морі, ан-
глійським міністром поч.До розмови описано заголосилося таке велике число людей,
що всі вони не могли бути обслужені. Говорили редакції ріжних
ньюйоркських газет, представники міських і державних у-
рядів, бізнесмени, тощо. Разом було за перший день 31 роз-
мов.Загалом уважають радіове телефонічне получення довер-
шеною річчю.

БОРА КРИТИКУЄ АМЕРИКАНСЬКУ ПОЛІТИКУ В НІКАРАГВІ.

ВАШИНГТОН, 7. січня. — Сенатор Бора, голова сенаторо-
вого комітету для заграничних справ, мав нині приватну розмо-
ву з президентом Куянджом про нікарагуанську ситуацію, і
завдав після цієї розмови вивав публічну заяву, що політика
Злучених Держав у Нікарагуї не годиться зі засадами здоро-
вої міжнародної політики.На його думку правим президентом Нікарагуї є Сакаса,
проти którego американський уряд виступив з оружною до-
помогою для його противника.Зі своїх високів урядників після заяви Бори видно, що
американський уряд далі стоїть на своїй дотепершій політи-
ці в Нікарагуї. Вони кажуть, що коли вільно Мексику по-
пирати Сакасу, то вільно Злученим Державам попірати Діаса.

ПЕРША ПРЕЗИДЕНТОВА ПОБІДА В КОЛІБІСІ

ВАШИНГТОН, 7. січня. — Коли нині прийшли до палати
послів до голосування над питанням виділення грошей на
будівлі на Судово військових кораблів для американської флоту,
прихильники президентства републиканці підняли гасло: "Сти-
мо при президенті" та при голосуванні добирили 183 голосів,
які й звалися як внесли, за яким заявлялися 161 голосів.

ПОВСТАНЦІ В МЕКСИКО ПАЛІТЬ ЗЕЛІЗНИЧІ МОСТИ.

МЕКСИКО, 7. січня. — Відбула повстання, що оперує в степі
Хіхуатана, напав на державну залізницю й спалив три мости.
По спаленню мостів повстанці вступили в гори. Федеральні
війська сечас стали відбудовувати спалені мости.Робітників коні видали прокламцію, в якій заявляють, що
католицькі єпископи підбурюють своїх вірних до повстання
проти уряду та що вони попірають захопів Гуерти, буюного
тиначасово президента Мексика, проти уряду Каеса. Прокля-
мация каже, що Гуерта самий не в віруючий католик, але він
покорюється непорозумілим мис єпископам а урядом,
щоби збільшити силу своїх прихильників. Проклямация
звизває всіх зорганізованих робітників боротися проти політи-
ки єпископів та називає Гуерти.АНГЛІЙСЬКИЙ ПОСОЛ ЗАПОВІДАЄ ПОБІДУ РОБІТНИЧОЇ
ПАРТІЇ.НЬО ЙОРК, 7. січня. — Англійський парламентарний посол
Джосеф М. Кенворд, котрий приїхав сюди для студювання
американських умов, заявив у розмові з газетарями, що для
нього нема найменшого сумніву, що при найблизчих виборах
в Англії англійська робітничая партія стане партією-більшістю
та обійме свою в свої руки керму уряду.Він говорить, що ліберальна партія роззітається. Консер-
вативні члени цієї партії йдуть до консервативної партії, лібе-
ральніший до робітничої.

НОВЕ РОЗДІЛЮВАННЯ ІМІГРАЦІЙНОЇ КВОТИ.

ВАШИНГТОН, 7. січня. — Президент Куяндж пропонує
конгресу рапорт спеціальної комісії, яка розглядала роз-
ділення імміграційної квоти, яке має обов'язувати від 1. січня
1927. року.Після свого нового розділу квоти, число іммігрантів з Ір-
ландії й скандинавських країн має бути сильно зменшене. Зате
має зрости майже в двоє число іммігрантів з Англії та проте-
стантської частини Ірландії, далі число іммігрантів з Росії, Голян-
дії та деяких других країн.Всіх іммігрантів має бути допущати в суму році 150,000
в порівнянні зі 164,867, допущеними в 1926. році.ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ФОНДІВ НА РОЗОРУЖНІ
КОНФЕРЕНЦІЮ.ВАШИНГТОН, 7. січня. — Президент Куяндж вивав до
конгресу писемко з домаганням визначити ще додаткових
75,000 доларів на покриття коштів уряду американського уря-
ду в роботі женевської комісії, що приготувала міжнародну
конференцію під зверхністю Ліги Народів.В своїй писемці президент каже, що праця комісії стріча-
ється з великими перешкодами, але він не сумнівається, що з
неї такій остаточно вийде багато корисного.

Різдвяна Коляда для Рідної Школи.

Всі збірки на Рідний Край, які переводимо в Америці з нагоди
Різдвяної Коляди, призначені на Рідну Школу в краю, себто на по-
ширення науки між нашим народом, на ту ціль, яка збудує крашу
будучині нашому народові.

Тому повинні ми пам'ятати на те, щоби:

В кожній місцевості, де тільки живуть Українці, була обов'яз-
ково зорганізована й переведена в січні 1927 р. Різдвяна Збірка на до-
помогу Рідній Школі в старім краю та щоби та Різдвяна Коляда була
вислана до краю через:

„Obyednanaye“, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

МАЄТОК ОРГАНІЗАЦІЇ „МО-
ЛОДИХ ХРИСТІАНСЬКИХ
МУЖИЧІН“.НЬО ЙОРК, 7. січня. — Крає-
ва Рада організації „Уай-Ем-
Сі-Ер“ об'єднана що вона має в
52 краях світа маєтку на 225
мільйонів 210 тисяч доларів.ГЕРОІЗМ ВІЗНІВ ВОЛОДИ.
МИРСЬКОГО ПРОСЕЧ.Розправу проти 151 селян,
робітників і інтелігентів Во-
лоди триває вже 3 тижні. По від-
читанню акту обвинувачення,
що обнімає 66 сторін арбірного
закрупу, по пересуду до пере-
давання приступлено до пере-
слухання свідків, більшість яких
становлять функціонари полі-
ції і конфіденти.Підчас пересуду свідка
Поплавського, якому обжалю-
вали виванчук закину, що свід-
ок його був, прийшло до вин-
у нечуваної солідарності всіх
обжалюваних. Коли председа-
тель зарядив усунення виванчу-
ка з салі розправи, визні підняв-
шись з місця, заявив, що ви-
ходять з виванчуком до тюрми.
На салі повстав гамір серед ок-
ликів „нам все одно, стріляйте
нас, а не вдавайте, що робите
над нами суд“. — почали співати
„шальїте, шальїте, скажені
кати“. Розправу перервано,
визні відведено до тюрми. На
другий день ведено розправу,
начебто нічого не сталося, а
обжалюваним дозволено без
перешкод ставити запити до
свідків.Таким чином суд був змуше-
ний уступити перед солідар-
ністю визні, які помімо страш-
ного мис слідства, мимо тяж-
кої дової журми, мимо фізич-
ного виснаження і хороб — не
затратили почуття людської
гідності.НА МІСЦЕ ШЕВЧЕНКА
— ДЗЕРЖИНСЬКИЙ!„Вістям“ (ч. 254) з Кремен-
чука скажуться: „Театр ім.
Шевченка тепер перетворили...
в клуб ім. Дзержинського...
в другому дерз театрі ім. Ре-
венка цілий сезон гралиме ру-
ська драма, а більше театрів в
місті ніяких немає, так що при-
їхати сюди, хоч би на гастро-
лі, ніяка інша українська трупа
ж не зможе“.ГАРКАВЕНКО ПОВОРОВ
НИКОЛЬСА.На послідній боротьбі в
Джерзі Сіті, Н. Дж., яка відбу-
лася в Вікторі Год, салі була
виповнена публікою, яка по-
приїжджала з околиничних міс-
цевостей. В головній парі боров-
ся Гаркавенко з Американцем
Никольсом. Боротба була ін-
тересна, бо по 9 мінутах бо-
ротьби Гаркавенко зловив Ник-
ольса, підніс його в повітря го-
лою, закрутив ним і положив по-
го на лопатки. Публіка устро-
ила Гаркавенкови велику о-
вацію. Сечас по боротьбі
Гаркавенко приймив визов від
Грека Тодфалоса.

ДИВНЕ СВЯТО.

„Слово Польське“ описує свя-
то посвячення касарень для
державної поліції в Голгоцях,
біля Підгаєць. На що ціль за-
писана гроші місцеві дідка
баронава Блажковська; все в по-
рядку. Але довідуються, що в
посвяченні брав участь парох
Голгоць о. Ілєвич, „який є лю-
дяним громадянином і як бую-
ваний москвофіл не солідаризу-
ється з переворотною акцією
У. Н. Д. О.“ У „народний забав-
и“ з цієї нагоди взяло участь
бучим-то як 1000 наших селян.
Між Волинцями і Голгоцями
польський ксьондз посвятив по
дорозі „куржик польскі, до ку-
рого підпалювали сени кож Рус-
ні“. Варта би поглянути на та-
кий хрест, якого Українці не
пізнають, що він польський і я-
кий треба швидко перехрещува-
ти на римо-католицький. І на все
це свято в честь поліції з міс-
цевим парохом.НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧА-
СОПИС.У Варшаві почав виходити
новий політичний тижневик
під редакцією В. Островсько-
го, того самого, що видає клє-
рикальсько-літературний журнал
„Наша Бесіда“. Тексевич на-
зиває, „Марія“ і стоїть на
платформі петлюрівської оріє-
нтації. Його покровителем
має бути сам „начальник украї-
нської держави“ А. Лівницький.
Часопис виснають головою на
Воїни.

ПІЛСУДСКІ РЕЗИНУЄ З ПРЕМІЄРСТВА

ВАРШАВА, 7. січня. — Часописи подають, що марша-
лок Пілсудскі зрештине в короткій часі з премієрства, яке він
обійняв по перевороті в тій надії, що вдається йому завести я-
кийсь лад в Польщі. Знеохочений покидає свій пост, але оста-
нє далі міністрів війни, віддаючи виключно справам війско-
вим.

ПОЛЬША ШУКАЄ НОВОГО КРЕДИТУ В АМЕРИЦІ.

ВАРШАВА, 7. січня. — Польща хоче затягнути подвійну
позицію. Огляну в Німеччині на короткий речиниш на суму \$15-
100,000 а другу більшу на \$100,000,000 в Злучених Державих.
Американська позичка була предметом розмов В. П. Г. Гар-
динга, говорера федерального резервного банку в Бостоні, я-
кий був нещадно в Варшаві і вів переговори з польськими бан-
ками. Задля той самої справи прибув до Вашингтону амери-
канський посол до Варшави Стетсон.Які вигради мають ті обі позички, на разі не знати. Пер-
трактувала Польща вже не раз, але всі пертрактуатї кінали-
ся успіхом. Послідної позички, яку підготував тут Скінш-
кі, Америка не виплатила в цілости, а тільки половину. Ста-
лося це головно наслідком невпевних політичних відносин в
Польщі.

АМЕРИКАНЦІ ПОКИДАЮТЬ ХІНІ.

ГЕНКОВ, 7. січня. — Майже ціла американська колонія
покидає місто і хто може втікає на кораблі, які відвозять їх в
безпечніші місця. З Вашингтону видано розказ азійсько-амери-
канській флотії палити до Шангаю і інших заграничних
місць. Той приказ, дещо заспокоїв пригноблених чужинців,
які неспівні дити, недовдоволені з боку розганяваного хін-
ського населення зростає.Юджін Чен, посол націоналістичного уряду запевняє, що
армія контролює концесії та що чужинці забезпечені. Та в те
ніхто не вірить. Навіть бізнесмени не прийшли на скликання
ним мітинг, бо ринкового переконання, що такий мітинг до ні-
чого не doprowadить, тому школа гайти час на него.Місто Генков виглядає на зовні спокійно. Вулиці мов мерт-
ві, мало хто на вулицях гуляє. Чужинця не можна нігде по-
бачити. Чуття в місті, що зніситься на бурю, яка може ви-
бухнути кождої секунди.

ЯКУ ТРЕБА ПОВЕСТИ ПОЛІТИКУ СУПРОТИ ХІН.

МАРСІДІЯ, 7. січня. — Прибув тут з Хін елїт о. Селє,
який каже, що Хіни це добрий нарід, який хоче спокійно жи-
ти і не платити жалдих, або дуже малі податки. Не можна їх
заспокоювати тим, що їм уступається і дається малі концесії.
Васку уступку вони уважають за слабкість і надувають її.Мир в Хінах можна досягнути в той спосіб, що знається
при правительстві: північне з столицєю Пекин, центральне
правительство з Шангаєм як столицею, а третє правительство
для полудня з Кантоном як столицею.НАЦІОНАЛІСТИ ПРОТИ СПІЛЧУВАННЯ ДОВІВ
В АМЕРИЦІ.ПАРИЖ, 7. січня. — Наді на те, що найбільша сесія фран-
цузського парламенту дасть свою згоду на ратифікацію фран-
цузсько-американського договору що до сплати довгів, осла-
бліть це більше. Ого Лїо Дїбоа, буювший президент репарацийної
комісії, а тепер голова парламентарної націоналістичної груп,
заповів, що його група заявляється проти ратифікації того
договору і проти сплати довгів взагалі. Найбільша їх уступка
може йти хіба тільки по лінії реалізації того договору.Проти ратифікації є тепер країні праві і країні лїві, а те-
пер ще й центр зачинає лемитися. Супроти того судьба довгів
має зазначена. Колиб прем'єр Пуанкаре поставив справу
довгів в зв'язку з виразом довіри до своєї особи, націоналісти
заявили, що будуть тоді голосувати проти Пуанкаре. Вихо-
дять, що довги готові потягнути за собою ще й уступлене
Пуанкаре.

ПРИАРЕШТУВАЛИ „ПРИНЦА“.

БЕРЛІН, 7. січня. — Поліції надосили вкази приарештува-
ти Геррі Домею, який вдавдов човик сина німешнього пре-
стоносаласника і виманити під тим претекстом багату гроша.
Домею походить з знатної колись родини. Його батько був
дипломатом і мав маєтки в Латвії, які через війну потратив.
Домею не жалувало свого вчунку, а тішиться, що з него такий
добрий актор. Розповідав цікаві історії про німецьку ари-
стократію, як вона підходила до него і давала гроші та презента,
щоби придати висшій шляхецькій титули для своїх дочок, бо о
ті їм найбільше хотіло.Домею зловили, коли він предчував свій кінець і хотів
вписатися до французького чужинського легіону.

ІВАН СТРАШНОГО РОЗСТРІЛЯЮТЬ.

ХАРКІВ, Україна, 7. січня. — Сула засудив Івана Зайбана,
відомого як „Іван Страшний“ на кару смерті через розстріл.
Іван Страшний довгий час наводив страх на совітських уря-
довців, а навіть на відданих армії. Сотки комуністів полого з його
року, а совітські власті не могли його припалати.Разом з ним попали в руки і його товариші, які будуть
різном розстріляні.

При всякій нагоді складаймо жертви на
Сиротинець-Захист Українського Народного Союзу.

кий викрав Хмельницькому жінку. Це був той сирінок, що підпади обляганий матеріалом наших крижд від Ляхів і Риму. Насильне навіщення нас на ую, нію при помоу Риму, страшенне знуцання Поляків над нашим народом, страшна панщина, усе те був палний матеріял:

Найважчі причини наших непорозумінь з Римом

- 1) Заведення серед нас унії з Римом сілою оружжя.
- 2) Заведення унії серед нашого народу Римом через наших відавчих ворогів Поляків.
- 3) Ми не були, і здається не є й до нині пригатовані до унії з Римом.

4) Через те, власне, що Поляки над нами панують, що Поляки уживають унії як средства колонізаційного, ми луччим способом з політикою. Бо і Рим протегує проти нас наших ворогів.

5) Рим загарантував нам наших греко-католицьких восточних привілеїв, між инчим жонатое духовенство. Ся ріжниця в католицькій церкві стала немов чираком на тілі римокатолицької віри. Рим-нини всякими способами старається позбутися того чирака, особливо тут на американській землі. Ми тут жемно не відбруно, як у старім краю, але всумиш з усякими другими народами віз яких немоути визнають рим-католицьку віру. Вони і в значній мірі матицкують на Рим, щоби ту, після них, знамоути в католицькій церкві усякують. З початку, як я уже згадав, Рим хотів стримати наплив наших жонатих священників до Америки, але се не помагало. Тому я видав Рим в тій цілі було, але і се не помагало. Тепер Рим найірає на наших американських єпископів, а також на старокравчих, щоби вони самі усякують ту знамоути.

6) Рим бачить з наших вічньх протестів, що ми не є в духу так вірними католиками, як є католики старішого обряду й тому він старається переверсти у наших церкві усякі реформи, як реформу закону Василіяні і т. п.

7) Наше жонатое духовенство, хотьби воно було щиро католицьке, не відповідало духови католицької церкві.

8) З усього, на мій погляд, найважніше є те, що рим. кат. церква визнає західну культуру а наша восточну.

(Кінець буде).

КІТВ.

Синіє ліс за Дніпром, А на горі Лавра. Німі літвари І я не з пошком.

Там за лісом в даліні Жили гетьмани... Брати, гоїте рані, Щоб устати по весні.

У тумані — в горі Спас притих... Ох, панує тяжкий гріх, Біса хрест не бере.

Дніпро вертеє синій, Сплять ліси... Встань, гетьмане, та спаси Правду на Вкраїні.

Paris, 1926.

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО ГДАНЬСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСЕДАННЯ.

Слідуючі відділи:

ЛІТУАНИЯ Лютий 8.
ЕСТОНІЯ Мареш 1.
ЛІТУАНИЯ Мареш 26

По дальші інформації го-
лоситесь до місцевих аген-
тів, або пишть до:

В. А. Л.
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

МІТІНГІ ВІДДІЛІВ У.Н.С.О.У.А

РОЧЕСТЕР. Н. Я. Тов. Вільям Ко-
ман, від 316, повідомляє своїх членів,
що місяць збори відбулися в
четвер, дня 13 січня, о години 8-й веч.
Обов'язком кожного члена
прийти на ці збори, бо є важли справ-
и до поришення. Контрольна комісія
здасть справозданне за рік 1926. Рим-
нові комитет багаторічний здасть сво-
є справозданне. На річних зборах ви-
брано слідуючий уряд на рік 1927: Л.
С. Новак, касир; К. Вільямов, заст.
М. Юшупин, мейджер дому; Л. Пет-
риш, заст.; В. Гнатик, секр. тов. дому;
І. Скорохода, заст.; М. Івжук, касир.
Заст. тов. І. Кударин, заст.; А. Петри-
ш, заст.; В. Гнатик, секр. тов. дому;
М. Малюновський, Л. Той і Край-
новський, члени хорів; С. Примака, І.
Чорний, парашорини; Я. Прогода і І.
Гнатик, начальники струг; В. Бойко і
В. Скороба, господарі — В. Гурин-
ський.

ДЕ ГАРКАВЕНКО БУДЕ БОРОТИСЬ.

В Джерзі Сіті відбудеться
боротба в суботу, 15. січня, в
Вікторі Гол, ріг Гендерсон і
Порк ул. Гаркавенко буде бо-
ритися з Греком Демитралом.
Виступати: Будуть і други
борці.



На просьбу Українці з Па-
сейк, Н. Дж., Гаркавенко буде
боротися в четвер, 20. січня, в
гали під Ч. Монров ул. Будуть
виступати і други борці.

В Патерсон, Н. Дж., Гарка-
венко буде боротися в пятницю,
21. січня, у Вашингтон
Гол, 74 Голдин ул.

Мала поминка.

- Чи ти застрівш що на ло-
вак?
- Так.
- А чомуж двій напелнички
порожньої?
- Бо наганяч не вліз до
напелничка.

Антін Крушельницький.

МІЖ ОКОПАМИ.

Така страшна була днина,
що страшнішої годі собі уяви-
ти. Звичайно зачиналось біля
десятої, одинадцятої години.
Сьогодні перед дев'ятью напад-
и стріли, а вже потім нещас-
ливі горні пострілювали свої на-
ші і ревали плазмінами гомона-
ми, немов би небо розірвало
свою сиву скатерть і засипувало
нас шрапнелями.

Уже коло півночі така нас
обкопила втомю, що люде па-
дали бездушно та жалди, сами
не знаючи, чи діждуться кінця
того пекельного гомону. Го-
динник, на який кидаю в дулю
неспокойно очима, ані не може
показувати наперсд. Ніколи ще
і жінці мент не минав час так
помаку, як той памятий днини.

Нарешті почало смеркати.
— Це хвилинка, хлопці, й бу-
демо спочивати! — мовлю до
наїближчих сусідів.

— Ой, колю! — почувалося зі-
тхання.

— Правда, що вже не так па-
райт!

— Відай лекше стає... Ая...
— Ж-ж-ж! — засичало нам
коло вуха.

Син ставали рідше гремити
вистріли, тим сильніше вибу-
хав кожний ріжкий згук, що
летів до нас з ворожої сторони.

Коли ми вже могли вловити ву-
хо, летіло до нас поодинокі кулі,
знак, що вони чимраз рідше
починають сипатися. Душа між
одним і другим стрілом, має
хвилину відпочинку, стає пра-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДОБРУ ГАЗЕТУ ВАРТА ПІД- ПЕРТИ.

Перечитала я числа „Жіночої
Доли“, і хочу звернути увагу
на неі наших імгранток. Часо-
пис виходить в Коломбі, 16
сторінок друку, редакцона й ви-
давана самими жінками. Я хоті-
лаб, щоби з тої часописи ко-
ристалю більше українських
жінок так як я користую.

Там поміщують крім гар-
них історій всякі поучення для
жінок: як варити, печи, спеці-
ально українські страви. Як
прийде мені „Жіноча Доля“,
то мої товаришки Американки
зараз протесту, аби ім розка-
зати про нову українську стра-
ву. Вони самі признають, що
такі страви коштують о поло-
вину дешевше, а смакують луч-
ше.

Ця газета коштує на рік ве-
го \$2.00. Представити „Жі-
ночої Доли“ в Америці є:

Mrs. Helen D. Lototsky
87 Van Wagon Ave.,
Jersey City, N. J.

До пані Лототської можна
визнати два долари на „Жіночу
Долю“, яка буде Вам тіи щіль
рік. Задля самого варива вона
Вам сто разів оплатиться,
крім того ще багато іншого
доброго будете мати до читан-
ня.

Анастасія Сурмач.

ТРЕБА ПРИЗНАТИ СЛУ- ШНІСТЬ.

В грудевім числі філадель-
фійського „Місіонара“ вичитав
я пошук за складами на гре-
ко-католицький семінар у Фи-
ладельфії. Заклик підписаний
„Константином єпископом“. Ми-
моходом кидається мені в
очі, що до нас звертається є-
пископ Богачевський, називаю-
чи нас Українцями, — той са-
мий єпископ, що перед чужи-
ми, перед Римом і Айришами
не представляє, як Поляки, за
Руськи.

Далі апало мені в очі те, що
єпископ Богачевський пише,
що священники старокравчого
виконання невідповідні для на-
шого нового наростаючого
покоління в Америці. Сі слова,

немовби для піддержання, під-
писані Константином єписко-
пом, який прибув до Америки
два роки тому і тут звязав ви-
корінювати нам з годою ті со-
вободобільні погляди, яких ми
навчилися за кльканайчяї
лі побуту на вільній землі.

Тому я вітаю сі слова єпи-
скопа Богачевського як перше
имовильне признає. Коли
яко тепер виривається, що
старокравці священники невід-
повідні для урожених в Аме-
риці дити, то чейже з часом
він признає, що таксамо не
паходять до нас, українських
імгрантів, польські політичні
думки та всякі нахили не
зверхики.

А може він уже й тепер се
вже знає, але признаєть до то-
го йому „не випадає“?

Петро, тесля.

„ШІСТЬДЕСЯТЬ ДВА МІЛІ- ОНИ“.

Таку суму зложили аме-
риканські Жиди на поміи своїм
братам в Європі, якби їх було
тільки, кільки є нас. Скільки
зложили американські Україн-
ці своїм братам. — Том що бо-
ї своїм братам. — Тим, що бо-
стали каліками. — Тим, котрих
батьки віддали все на жертви-
ни Вітніну?.

Пять мільонів доларів зло-
жили американські Жиди се-
го року з нагоди своїх свят і
нового року на університет в Еру-
салимі. Кільки зложать Україн-
ці з нагоди своїх свят і нового
року на zagrożено окупантом і
благочиню поміч ріжкіро
Рідну Школу?.

Старий край хоч виснажений
війною ворогів, не забуває за
несчасливих каліж, білих сирі-
т, політичних в'язнів. Старий
край колюде на Рідну Школу
на найближшій твердило
супроти вороги! Що роблять
американські Українці? Коля-
дують? Збирають жерти?

І колюдують аж забавляю, і
жертви збирають але замість
ріжкою кривей, своїм нагло-
розумом, — всім нещасним
жертвам війни та Рідній Школі,
складують і збирають жерти
на виховання „матечек“ в ві-
зантійським та рутенським се-

ле й це не зробило великого
вражання. Треба було перека-
рдити по де-кількох, лєстий
під стріли ворожих карабінів
кількох ступин до хати, де
за безпечної стіною стояли ку-
хня, їсти, що їсти? — і коновка
ми нести харчі до окопів. Оці
вертаються. Іде біла партія.

Доки не сили були, то на
виграшув летіло. Неодомо не
довелось долати, неодомо
вернутися не пошастило.
Нікого не не відстрашувало,
нікого не бентежило. Але сьо-
годня вже сили почали не по-
кидати.

А це трівожила найбільш
нас думка, що може повто-
ритися наказ, котрий ми чули
кілька років одна по одній:
„На багнеті!“

Ішла про це німа мова — без
співід — поглядаючи очей. А в
відповідь чути було то тут, то
там голос безсилля: „Годі вже!
Не вдержити душі!“.

Три ночі не спали. Цілу дні
в огні та в болоті — в ночі
приступ на багнети. До тої мі-
ри висиділи, що надлетіли
шрапнелі, то тільки вже з при-
вички кинеш за ним оком. Ба-
чиш, як розпинаєсь десь опо-
далі і вже не журиться німа.
Як би тебе в одній хвилині на-
вист не стало, — байдаже! Може
й лекше було; минулась би
страшна мука.

Як же найгірше стояти було
в болоті по кістки. В одно
— дощ і дощ і дощ — цілі тижні
сидіс дрібничку, жили з тебе
висоту, душу випирає. Колю
бодать трохі приперало!.. Але
сьогодні стало нам лекше і
душа, як ми дїждалися снігу.
Вся наша надія, що хоч з бо-
лото зможемо вийняти.

Сиджу, як радше лежу, при-
виль, згноблений; чую, як о-
становил мене покидає. В го-
лоді гуде ще гук гармат, перед
очима літають блискавици шра-
пнелі. Давно вже замовкли

минарі, а деякі, то аж так да-
леко йдуть, що збирають на
свої товариства. 14-го тижня
свою власну касу збільшили.

Буває отже так, що від ко-
лядників в час Різдва Христо-
вого як робіть по хаті, двері
сівакомі громадян України
не замикаються, домі мо-
литви переповнені проханнями
всерехт, — іде в рух пер-
кони таля 3—4 рази в час од-
ної Служби Божої, а все з на-
годи коляди, — а всема „бі-
зпальть“, а кільки отримує
Рідна Школа?!

Бути може і дави Бог се-
го року з нагоди церковного
конгресу, який відбувся і про-
будив до життя та підніс з пев-
ністю духа наших громадян
католиків, Рідна Школа з на-
годи Різдва Христового
отримала хч мінімальний про-
цент тої суми, яку складають
Жиди ріжкіро на свої про-
світлі ціни.

Так як коляда призначена
старим краєм виключно на Рід-
ну Школу, їдмже з колядою
всі—всі товариства і братства
по всіх місцевостях, де тільки
живе українська душа. Збирай-
мо жерти на хатах своїх гро-
мадян в час Навечеря, Нового
Року й Йордану.

Христос Раджається!

П. Сокальчук.

Мій Бог? Хто він?

Де Бог? — Його нема.

Навкруті лиш злість сама

І Христос не Його син.

Коли Україна в крові

Тонула в самоті,

Як би він був, то і

Некстати не прийшов... А ви

Що вірите у Бога — брехуни.

Мій Бог — моя Україна!

Повірю я —

Тоді, коли лани.

Повірять в Няого...

Коли Україна оживе,

Тоді моїматя попливе —

Тоді увірю у Бога.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
ХАТІ ПОВІННА НАХОДИ-
ТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБО-
ДА“.



НАНОВО ВЕСЕЛІСТЬ В НЬО ПОРКУ.

Виступ українського Самсона Гаркавенка в Нью
Йорку, в пятницю, 14 січня в Мангеттен Лейсеом,
буде поучений з Великим Концертом при спів-
участі нових артистичних сил. Виступати буде
відомий гармоніст Григор Іванов. Гаркавенко
дасть найкрасшій панночці іспанський шарф. Од-
ним словом там буде все добіре.

До Америки і Канади.

На жоді запити подаю до відома, що американський імі-
граційний закон признає дерешество на приїзд до Америки:
халіборам (федерам) і халіборським робітникам, огоро-
чникам, пасічникам і зисовим робітникам, без огляду, чи мають
кривих або знайомих в Америці, чи ні.

ПОСЛАМО ДО ВСІХ КРАЇВ ПОШТИНОЮ І ТЕЛЕГРАФИЧНО.
До Канади можуть також їхати халібори і халіборські
робітники та робітниця.

По більшій інформації оголошуватись до:

GLOBE SERVICE CO.,
30 EAST 7TH STREET, NEW YORK CITY
Tel. Orchard 8968. ВАСИЛЬ ЗАГАВЧИЧ, голова.

гірній дула скажених звірів, да-
вно вже розспалися останні
відомі вогнища їх поділки, а
як це водно переживають вражін-
ня тої трізни днини. Здається,
знаряду та в ту-ж мить чи не
вмирати буду й це водно про-
своєго найшіршого друга?

А може?... Може прийдуть
скажені поїдні, спокійні дні в
моєму житті, може забудуться
та гірзна пора пролину крові,
як може замовнуть у мой ду-
лі скажені реви розсатаних
машин, може замінять ті дікі
сторони безобразних тіл, по-
шарпаних відомими заліза,
сталі... Може колись, примех-
нуть у мой очей ті гірні ви-
рази лиць моїх товаришів, які
всерехт водно біля мене в ро-
вах, на чистому полі, в лісах,
де не доведеться стрітнутися
із вогнем ворожої батерії.

А може?... Може се днина—
одна, друга й не стане в одну
мить у мене памяти, збільшуть
які прожиті картини, замов-
кнуть усі вражіння моєї душі,
які світ змерхне мені перед очима,
які збракують в лоні однієї мо-
голи з приятелями й ворогами,
другами й...

Ні... недругути у мене нема,
— шибнула мені думка ріжко
году й я пошмиснувся гірко...
Що мені винні ті люде, хто
зна, чи не брати мої, що на них
звернене дуло мойого кріса?

І в почав зневажати пригу-
двати собі своїх знайомих
Українців з російської України.
Не пересилив би їх. Хто зна,
чи в отім окопі, на який ми
сьогодні бачи сумнів підлего
приступом, не знайдеться де-
якіх моїх найшірших при-
ятелів, з якими переговорюю-
ся стілько ночей, розсправляю-

чи про всілякі питання нашого
життя? Хто зна, чи не встро-
млю в ворожі груди гострого,
блискавкою свогого вільного
нію тої трізни днини. Здається,
знаряду та в ту-ж мить чи не
вмирати буду й це водно про-
своєго найшіршого друга?

А може?... Може саме того, з котрим ми
стільки переговорили про пи-
тання визволення України?

І тут на далекій Лемківщині,
на окрайній українській землі
ми пошримо дуло нашої учас-
ти в визволенні українських
земель. Порішимо твердою,
блискавкою сталю, востром-
лю рукою друга в дружній
груди?...

Хто знає, чи не жде мене та-
к... сьогодні?

Рантом мої думки звернулися
в шийнй бік. Я почув якийсь
дивний згук коло себе. Дивно
і я очам не вірю. Мій сусід,
завзятий воляк, який у подив
водив мене своєю відвагою,
своєю завзятістю, — плаче. Си-
дів, селешовий в мокрій зем-
лі, ледь живий в обидві до-
лоні і справді... плаче.

Як не йти йому.
— Миколю! — мовлю сердеч-
но. — Вам що?
— Мовчати. Навіть не гляну в
мене.
— Миколю! — мовлю удруте
й трусуку його руку своїми
пальцями. — Ви плачете?..
Погляну на мене сумними о-
чами й мовчати.
Встаню, сідаю проти нього й
измагаюсь розпикати, що йо-
му.
Нічого! — було перше
його слово. — Дурний хлоп-
ський розум, та і тільки.
— А все-ж так?
— Кажу вам, що нічого.
(Дальше буде).

Telephone Orchard 2308